

Birlik faaliyetlerinin kurumlar vergisi ile katma değer vergisi karşısındaki durumu ve belge düzeni hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	VERGİ USUL KANUNU
Özelge no	11395140-105[229-2012/VUK-1- . . .]-2348
Tarih	08.10.2014

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

İSTANBUL VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

Mükellef Hizmetleri Usul Grup Müdürlüğü

Sayı : 11395140-105[229-2012/VUK-1- . . .]-2348

08/10/2014

Konu : Birliğin kurumlar vergisi ile katma değer vergisi mükellefiyeti ve belge düzeni

İlgide kayıtlı özelge talep formunuzda, birliğinizin ... Kanun'a göre kurulan, bu Kanunda belirtilen amaç ve görevleri gerçekleştirmeye yönelik vakıf kurmak veya kurulmuş olanlara iştirak etmek, bütçe imkânları çerçevesinde gerektiğinde mal ve hizmet almak, yaptırmak, satmak, kiralamak, rehin ve ipotek tesis etmek ve kaldırmak, gerektiğinde iştirak sahası ile ilgili olarak ortak hizmet verecek şirket, dernek, tesis ve işletmeler kurmak, kurulmuş olanlara iştirak etmek, laboratuvar, test, muayene ve belgelendirme konularında üyelerini desteklemek, fuar, sergi ve tanıtım faaliyetleri düzenlemek, düzenlenen fuar ve sergilere iştirak etmek ve tanıtım faaliyetlerinde bulunmak üzere hizmet verdiğini belirterek, bu faaliyetleriniz ile ilgili olarak hizmet verdiğiniz firmalara fatura vb belge düzenleme zorunluluğunuzun olup olmadığı, birliğiniz adına kurumlar vergisi ile katma değer vergisi mükellefiyeti tesis edilip

edilmeyeceği hususlarında tereddüt hasıl olmuş ve Başkanlığımız görüşleri talep edilmiştir.

GELİR VE KURUMLAR VERGİSİ YÖNÜNDEN

5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu'nun l'inci maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendinde dernek veya vakıflara ait iktisadi işletmelerin kazançlarının, kurumlar vergisine tabi olduğu, 2'nci maddesinin beşinci fıkrasında, dernek veya vakıflara ait veya bağlı olup faaliyetleri devamlı bulunan ve bu maddenin birinci ve ikinci fıkraları dışında kalan ticarî, sınaî ve ziraî işletmeler ile benzer nitelikteki yabancı işletmelerin, dernek veya vakıfların iktisadî işletmeleri olduğu hükmüne yer verilmiştir.

Konuya ilişkin yayımlanan 1 seri no.lu Kurumlar Vergisi Genel Tebliđi'nin "2.4. Dernek veya vakıflara ait iktisadi işletmeler" başlıklı bölümünde,

"... İktisadi işletmenin belirlenmesinde Kanunun 2 nci maddesinin beşinci fıkrasında belirlenen koşullar dikkate alınacak olup işletmelerin belirgin özellikleri bağlılık, devamlılık ve faaliyetin ticari, sınaî veya zirai bir mahiyet arz etmesidir. Diğer bir anlatımla iktisadi işletmenin unsurları, ticari faaliyetin de temel özelliklerinden olan, bir organizasyona bağlı olarak piyasa ekonomisi içerisinde bedel karşılığı mal alım-satımı, imalatı ya da hizmet ifaları gibi faaliyetlerdir. Kanun, bu gibi halleri tek tek saymak yerine, dernek ya da vakıf tarafından piyasa ekonomisi içerisinde icra edilen tüm iktisadi faaliyetleri kapsama almıştır.

Devamlılık unsuru, bir hesap dönemi içinde aynı veya ayrı faaliyet alanlarında ticari mahiyet arz eden işlemlerin birden fazla yapılmasını ifade etmektedir, Aynı hesap döneminde tek işlem/nedeniyle ticari faaliyetin devamlılık unsurunun oluştuğunu kabul etmek mümkün olmamakla birlikte, faaliyetin organizasyon gerektirmesi veya amacının ticari olması durumunda devamlılık unsurunun varlığı kabul edilir.

Ticari organizasyon, sermaye tahsisi, işyeri açılması, personel istihdamı, ticaret siciline kaydolmak gibi unsur ve şartlardan tümü veya bir kısmı yerine getirilmek suretiyle belirli şekilde kurulmuş olacaktır. Bu takdirde bu organizasyon içinde bir takvim yılında veya iki veya üç yılda tek bir işlem yapılmış olsa dahi ticari faaliyetin varlığı kabul edilecektir.

Anılan şartları taşıyan dernek veya vakıfların iktisadi işletmeleri;

- Kazanç gayesi güdüp gütmediklerine,
- Faaliyetin, kanunla verilmiş görevler arasında bulunup bulunmamasına,
- Tüzel kişiliğe sahip olup olmamalarına.
- Bağımsız muhasebelerinin bulunup bulunmamasına,

Kendilerine tahsis edilmiş sermaye veya iş yerlerinin olup olmadığına bakılmaksızın vergiye tabi tutulurlar. Diğer taraftan,

- Satılan mal veya hizmete ait bedelin sadece maliyeti karşılayacak kadar olması,
- Kâr edilmemesi

• Kârın kuruluş amaçlarına tahsis edilmesi bunların iktisadi işletme olma vasfını değiştirmeyecektir.

Kazanç sağlama amacı olmasa dahi işletmenin konusunun ve faaliyetinin, her türlü mal ve hizmet satışı ya da bunlara benzer şekillerde olması ve devamlı surette yapılması durumlarında da dernek veya vakıflara ait iktisadi işletme olduğu kabul edilecektir.

... " açıklamaları yer almıştır.

Bu hüküm ve açıklamalar çerçevesinde, dernek statüsündeki birliğiniz tüzel kişiliği itibarıyla kurumlar vergisi mükellefi olmayacaktır. Ancak, yukarıdaki açıklamalara göre iktisadi işletmeyi oluşturacak faaliyetlerde bulunulması halinde iktisadi işletme nezdinde kurumlar vergisi mükellefiyetinin tesis edilmesi gerekeceği hususu da tabiidir.

KATMA DEĞER VERGİSİ YÖNÜNDEN

3065 sayılı KDV Kanununun 1/1 inci maddesinde, Türkiye'de yapılan ticari, sınai, zirai faaliyet ve serbest meslek faaliyeti çerçevesinde yapılan teslim ve hizmetlerin, 1-3/g maddesinde de genel ve katma bütçeli idarelere, il özel idarelerine, belediyeler ve köyler ile bunların teşkil ettikleri birliklere, üniversitelere, dernek ve vakıflara, her türlü mesleki kuruluşlara ait veya tabi olan veyahut bunlar tarafından kurulan veya işletilen müesseseler ile döner sermayeli kuruluşların veya bunlara ait veya tabi diğer müesseselerin ticari, sınai, zirai ve mesleki nitelikteki teslim ve hizmetlerinin KDV'ye tabi olduğu belirtilmiştir.

Aynı Kanunun 17/l inci maddesinde ise, genel ve katma bütçeli daireler, il özel idareleri, belediyeler, köyler, bunların teşkil ettikleri birlikler, üniversiteler, döner sermayeli kuruluşlar, kanunla kurulan kamu kurum ve kuruluşları, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, siyasi partiler ve sendikalar, kanunla kurulan veya tüzel kişiliği haiz emekli ve yardım sandıkları, kamu menfaatine yararlı dernekler, tarımsal amaçlı kooperatifler ve Bakanlar Kurulunca vergi muafiyeti tanınan vakıfların; bilim, fen ve güzel sanatları, tarımı yaymak, ıslah ve teşvik etmek amacıyla yaptıkları teslim ve hizmetleri katma değer vergisinden istisna edilmiştir.

Kanunun "İstisnaların Sınırı" başlıklı 19 uncu maddesinin (1) numaralı fıkrasında, diğer kanunlardaki vergi muafık ve istisna hükümlerinin bu vergi bakımından geçersiz olduğu, KDV'ye ilişkin istisna ve muafiyetlerin ancak bu Kanuna hüküm eklenmek veya bu Kanunda değişiklik yapılmak

suretiyle düzenleneceği hüküm altına alınmıştır.

Bu hükümlere göre, dernek niteliğinde bulunan Birliğinizin mal ve hizmet alımları ile KDV Kanununun 1 inci maddesi kapsamına giren teslim ve hizmetleri KDV ye tabi olup, Birliğiniz işlemlerinin KDV den istisna olacağına dair KDV Kanununda herhangi bir hüküm bulunmamaktadır.

VERGİ USUL KANUNU YÖNÜNDEN

213 sayılı Vergi Usul Kanununun 229 uncu maddesinde; fatura, satılan emtia veya yapılan iş karşılığında müşterinin borçlandığı meblağı göstermek üzere emtiayı satan veya işi yapan tüccar tarafından müşteriye verilen ticari vesika olarak tarif edilmiş, Kanunun 232 nci maddesinde de fatura kullanma mecburiyeti bulunanlar sayılmıştır.

Bu itibarla, kurumlar vergisi ve katma değer vergisi açısından mükellefiyetin bulunmaması durumunda Vergi Usul Kanunu hükümlerince belge düzenleme zorunluluğu bulunmamaktadır. Ancak Birliğinizin yukarıda izah edildiğı üzere katma değer vergisi yönünden mükellefiyet tesis ettirmesi gerektiğinden söz konusu işlemlere ilişkin olarak Vergi Usul Kanununda yer verilen belgelerin düzenlenmesi gerekmektedir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026